

Şaredariyên gel yên herêma Cizîrê dest bi projeyên nû kirin

Şaredariyên gel yên herêma Cizîrê projeyên nû yên xizmetguzariyê dan destpêkirin û wê riyên qir bikin û torên kanalizasyonê sererast bikin.

Di gelek kolanên bajarê Heskê de kortik çêbûne û xira bûne. Her wiha li gel bilindbûna pileyên germahiyê, kamyonên bargiran rewşa rêyên xerabûyî xirabtir dikin. Di vî warî de Komîteya Jîngeh û Şaredariyan a bajarê Heskê dest bi qirîkirina gelek rêyên sereke yên bajêr kir. Serokê Daîreya Fenî ya Heskê Fehid İbrahim got dê gelek rê bîn qirîkin û bi bermehî û kevîrên şikandî bîn sererastîkin.

Komîteyê di 13'ê Hezîranê de dest bi qirîkirina Rêya Muhaleq a rojhilatê Heskê kir. Piştî qirîkirina rê bi 21 hezar metrekar qir û bi lêçûna 300 hezar dolaran, êdî kamyonên mezin dê di derveyî bajêr re

derbas bibin.

Li gorî Fehid İbrahim dê rêyên gundên Til Tawîl, Eb El-Şok û Til Ehmer bi bermahiyan bîn sererastîkin. Her wiha diyar kir ku dê projeyên wekî sererastîkirina toreyên kanalizasyonê bi dirêjahiya 5 kîmetreyan, sererastîkirina peyarê, avakirina rogaran, sererastîkirina parkan û piran li Heskê pêk werin.

Tirbespiyê

Li navçeya Tirbespiyê jî Şaredariya Gel dest bi projeyên nû kiriyê. Di nava projeyan de dê rêyên li navenda navçeyê û gundên girêdayî wê werin qirîkin. Her wiha dê rêyêke din

li bakurê navçeyê bê vekirin da ku qerebalixa di nav navçeyê de sivik bibe û tevgera trafîkê jî hêsan bibe.

Cigirê Hevserokatiya Şaredariya Gel a navçeya Tirbespiyê Nesîm Mûrad wiha axivî: "Piştî civînên bi komînan re rewşa rêyan û binasaziya navçeyê û gundewarên wê hate naskirin, nivîsgehên fenî yên Şaredariya Tirbespiyê û bajarokên girêdayî wê piştî lêkolînê gelek proje pêşkêşî Komîteya Şaredariyan a kantona Qamişloyê kir."

Mûrad wiha pê de çû: "Piştî proje hatin erêkirin û bûce jî bo pêkanîna van projeyan ji qirîkirin, sererastîkirin û dayîna toreyên kanalizasyonê, hate veqetandin, Şaredariya Gel a navçeya Tirbespiyê û bajarokên girêdayî wê dest bi van projeyan kir da ku di demsala havînê de bi dawî bike." Nesîm Mûrad îşaret bi projeyên herî girîng ên Şaredariya Gel kir û got dê rêyêke li bakurê navçeyê vekin ku têketina bajêr

li aliyê rojhilat bi têketina bajêr li aliyê rojava girê dide bêyî ku di navenda bajêr re derbas bibe. Her wiha diyar kir ku dê rêya gundê Şelhûmiye Siyasî qir bikin û toreyên avê yên nû dirêj bikin. Her wiha di nava projeyan de dê rêyên bajarokên Til Merûf, Meşûq, Hilwe û Ebû Firi bê qirîkin û sererastîkin da ku tevgera şênîyan di zivistanê de hêsan bibe.

Çilaxa

Li navçeya Çilaxa û bajarokên girêdayî wê Şaredariya Gel dest bi projeyên qirîkirina rêyan kir. Şaredariyê jî bo sererast-

kirina rêyên navçeyê û gelek gundan, 2 hezar û 500 metre bermahî veqetandiyê. Li bajarokê Abre Şaredariya Gel rêya gundê Girkê Xilo bi dirêjahiya hezar û 680 metre qir dike, toreyên kanalizasyonê li gundê Amarat dirêj dike û rêya gundê Sinan heta bigihêje rêya qirîkin û sererastîkin da ku 700 metre bi bermahiyan sererast dike. Şaredariya bajarokê Kêşkê dê rêya di navbera gundê Aliyat û Kevrê Dena de bi dirêjahiya 3 kîlometreyan û bi hezar û 600 metrekar qirê zift bike. ANHA

Festîvala Filmên Kurdî ya Hamburgê filman qebûl dike

Festîvala Filmên Kurdî ya Hamburgê ragihand ku wê îsal di navbera 26'ê Cotmehê û 1'ê Mijdara 2022'yan de cara 13'an festîvala xwe li dar bixe.

heta 16'ê Tebaxê filmên xwe rêkin navnîşana festîvalê. Ji bo rêkirina linka filman, navnîşana festîvalê li jêr e: kurdis-festfilmfestivalhamburg@gmail.com Bi riya bernamêyên dropbox û wetransferê hûn dikarin filman bişînin. **Ozgür Politika**

Festîvala Filmên Kurdî a Hamburgê ragihand ku ew ê îsal di navbera 26'ê Cotmehê û 1'ê Mijdara 2022'an de cara 13'an festîvala xwe li dar bixe.

Kesên filmên wan hene, dikarin

Quncika Têgînan

Arkeolojî (Fransî)	Zanista kolanê, şûnwarnasî, vekolîna dîrokê bi riya tiştên ji serdemên berê ve di binê erdê de mayîn û pişt re hatin dîtîn.
Arkeolog (Fransî)	Pisporên arkeolojiyê, kesên ku karê wan arkeolojî ye
Barêgeh	Biryargeh, bingeh, navend, merkez, qerargeh, meqer, mekan, çî. Bi girani di qada leşkerî de bi kartê.
Jîngeh	1. Cihê zindî lê dijîn. 2. Derdor, hawîrdor. Bi taybetî xwezaya li derdora mirovan
Materyal, (Fransî)	1. Tiştê ji bo çêkirina tişteke din, tiştê ku tişteke din jê tê çêkirin. Amûr, alav, pêdivî: Qumax materyalê çilan e. Pirtûk materyalên dersan in. 2. Çî nivîskî, çî devkî, çî bîdîmen her belgêya hatî qeydkirin.
Rêl	Daristan, dehl, dehlûdir, xez, bişe
Sansûr (Fransî)	1. Karê venêrina rêveberiyê ji bo her rengê waşanê, berhemên sinema û tiyatroyê, venêrina hişk: Qaşo ragihandin azad bû, sansûr rabûbû. 2. Girêdana her rengê waşanê, berhemên sinema û tiyatroyê bi destûrê ve, venêrina hişk.
Têgeh	Peyvên ku bi taybetî hin wate li wan hatine barkirin. Waje, wate, têgîn, term
Xweza	Xurist, surîşt, tebiat, natûr
Xwezayî	1. Surîştî, xuristî, tebiî, natûrel. Tiştê tekdildari xwezayê. 2. Tiştên ne berhemên pişesaziyê. 3. Asayî, normal. 4. Tiştê neguhertî

Bersiva jimara borî

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	S	B		B	I	N	E	R	
2	A	T	A	M	A	N		L	A
3	R	E		Û	R		P	E	Z
4	N	A		E	Ç		Z		
5	A	B		A	Ş		L	I	S
6	G	O	R	E		E	Z	O	
7	L	O		E	N	I		R	
8	K		M	E	B	E	S	T	
9	A	S	A		A		A	R	I

ÇEP-RAST

1. Dema mirov şîr bidoşe û dest nedê tebaqeya bi ser dikeve, qeymax... Serbest, ne kole
2. Bi rûsî erê... Kurtebejê Ksenonê... Boyaxa neynûkan
3. Awayê bangkirinê ya xwişka mezin... Îrade
4. Bajarekî me ku bi sûrên xwe navdar e... Beyreq, sembola welatan
5. Cînavka pirhejmarîyê ya xwerû... Dar an jî hesinê ku didine ser stûyê ga ku pê erebe dikîşandin an jî cot dikirin... Rojek
6. Awayekî danse, babetek jî şanoya muzîkal... Yekeya giraniyê ku li Fransayê 30,59 gr û li Îngilistanê jî 28,349 gr û li Holandayê jî 100 gr ye
7. Cephe, bere... Sedemkarê tevgerê, paldêr
8. Bizmar... Herf
9. Vê carê... Sir, tiştê her kes pê nizane

Xaçepirs

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

JOR-JÊR

1. Beşeke malê, jûr... Heta hetayê
2. Nasnavê ku berê didan fermandarê kazakên rûs
3. Alif, xwarina sewalan... Paytexta Perûyê
4. Baneşana kêfxweşiyê... Bi erebî "ez" ... Plakaya navneteweyî ya Îranê
5. (Derwêşê ...) Destaneke me... Baneşana keserê
6. Kanaleke televîzyona kurdî
7. Nexweşîneke çerm e ku bi taybetî di gerdê, çim û rû de wekî kelepotkan xwe dide nişan... Nişandeka ku dengên dide xuyakirin, mirov çawa li amûrekê dixê û distê
8. Zil, kulîlkên nû vedibin re tê gotin... Cihê ku çûk û teyr xwe lê datînin... Îşaret, şop
9. Profesore ku ji birêvebirina fakulteyê berpîrs e... Birayê bavê mirov

“Em bi saya keda Rêbertiyê, şehîdan û berxwedana gerîla dijîn”

Têkildarî êriş û gefên dewleta tirkî ya dagîrker, Ebîr Elî Şîfî got, armanca êrişan parçekirina rojavayê Kurdistanê û derxistina şerê navxweyî ye. R-5

‘EMÊ SERKETINA KURDAN LI DÎROKÊ BINEQIŞÎNIN’

Gerîlaya YJA Starê Delal Nûda Avet di roja 7'an ya berxwedanê de li Şkefta Birîndaran bal kişand ser amadekariya gerîla û armanca serketinê. Delal Nûda Avet got, “Emê careke din serketina Kurdan û serketina PKK'ê li dîrokê bineqîşînin.” R-3

Li Kampa Waşokanî Akademiya Şehîd Zevîn Sozdar hat vekirin

Akademiya Civaka Demokratîk ya kantona Heskê bi navê Akademiya Şehîd Zevîn Sozdar navenda xwe li Kampa Waşokanî vekir. R-6

Baxçeyê Dayîka Behiya cuda ye... Gulên xwe bi heskirinê xwedî dike

Dayîka gul û kulîlkan got, dema me xaniyê xwe ava kir, min his kir ku ruh jê kême, ew ruh xwezayî, dar û kulîlkan bûn. Min baxçeyê xwe yê gulên çêkir. Min heskirin da wan, wan jî wate da jiyana min. R-6

Yekîtiya Jinên Ciwan ya Şingalê hat avakirin

Kongreya Yekê ya Jinên Ciwan ya Şingalê pêk hat. Kongr bi avakirina Yekîtiya Jinên Ciwan ya Şingalê bi dawî bû. R-2

‘Emê çanda dermanên xwezayî belav bikin û biparêzin’

Rêvebera Navenda Nînhorsax ya dermanên xwezayî Şêrin Welat got, armanca me ji vekirina vî navendê veqetandina çanda dermanên xwezayî ya windabûyî û paraştina wê ye. Herwiha da civak jî li gorî madeyên xwezayî paraştina tendurîstiya xwe bike. R-7

Xeta Sor ya Rêber Apo

Farûk Sakik R-4

Çi di civîna NATO de qewimî?

İdrîs Henan R-5

Yekîtiya Jinên Ciwan ya Şingalê hat avakirin

Kongreya Yekê ya Jinên Ciwan ya Şingalê pêk hat. Kongr bi avakirina Yekîtiya Jinên Ciwan ya Şingalê bi dawî bû.

Jinên ciwan ên Şengalê, di salvegera 26'emîn a şehadeta Zîlanê de kongreya xwe ya 1'emîn bi tevlebûna 150 delegeyên ji Şengalê û mêvanên ji Kampa Şehîd Rûstem Cûdî (Mexmûr), bi dirûşma "Di Xeta Zîlan û Bêrivanan de Rêxistinbûnê Ava Bike, Dagirkerî û Xiyaneî Têk Bibe, Azadiya Şengal Misoger Bike" li dar xist.

Di kongrê de rewşa siyasî û rêxistinî hatin nixandîn. Her wiha peyamên pîrozkirina kongreyê hatin xwendin. Di kongreyê de bernamaya esasê birêxistinbûyîna hat diyarkirin. Li gorî wê, di birêxistinbûyîna

di bin banê YJCS'ê de ev biryar derbasdar bûn:

-Birêxistinbûyîna civakî exlaqî û polîtîk, bi rêya fikira azad bi rê ve dibe.

YJCS, pergala xwe bi koman, meclîs, akademî, kooperatîk û bi feraseta parastina cewherî a Şengalê bi sazîyên xwediyê wê ferasetê re hevkarîyê dike. YJCS'ê wek hêzên parastîne dibîne û xwe ji bipêşdeçûna wê berpîrs dibîne.

Her jina ciwan bi fikira xwe ya azad û demokratîk tev li YJCS'ê dibe.

Dikeve hewila çareserkirina

pirsgirêkên jinan.

Birêxistinbûyîna xwe bi komîteyên perwerde, parastina cewherî, çapemenî, aborî, çand û huner, werzî û tendurîstiyê dike.

Di hemû sazîyên pergala Rêvebiriya Xweser a Demokratîk a Şengalê hebûna jinên ciwan.

Rêxistina jinên ciwan, bi fam û feraset û birêxistinbûyî de bi tevgera jinan re bi piştevanîyê tev digere. Temenê jinên wê tev li YJCS'ê bibin ji 14 heta bi 30'î ye.

Yekitiya Jinên Ciwan a

Şengalê (YJCS) di rûniştina dawîn a kongreyê meclîsa bi 13 kesan hilbijart. Hat diyarkirin ku meclîsa hat hilbijartin, wê bi civîna yekemîn a piştî kongreyê koordînasyona xwe ya bi sê kesan hilbijêre.

Di kongreyê de berxwedana gerîla û İmraliyê hat silavkirin û kongre bi dirûşmên "Jin jiyan azadî", "Bijî gerîla", "Bijî Serok Apo" û bi govendê qediya. **ANHA**

'Emê çanda dermanên xwezayî belav bikin û biparêzin'

Rêvebera Navenda Nînhorsax ya dermanên xwezayî Şêrîn Welat got, armanca me ji vekirina vê navendê vegeandina çanda dermanên xwezayî ya windabûyî û paraştina wê ye. Herwiha da civak jî li gorî madeyên xwezayî paraştina tendurîstiya xwe bike.

Darîn Silê/Qamişlo

Dermankirina xwezayî pir girîng e û mirov sudeke baş jê digire. Çimkî bi giyayên xwezayî her nexweşî tê dermankirin. Di dema berê de dermankirina xwezayî pir pêşketî bû, herwiha mirovan ji bilî wê ti dermanên din bi kar nedan. Lê niha ev çand winda û lawaz bûye. Tevî wê jî hin jin heta niha dermanên xwezayî bi destê xwe çêdikin û ji bi kar tînin.

Li Qamişlo bi destê komeke jinan 28'ê Hîzêrana derbasbûyî Navenda Nînhorsax ya Dermankirina Xwezayî û Piştigiriya Derûnî hat vekirin. Li navendê

Derbarê vekirina navendê û armanca wê de, herwiha girîngiya dermankirina xwezayî de, rêvebera navenda Nînhorsax Şêrîn Welat ji me re axivî û nêrîna xwe anî ziman. Rêvebera Navenda Nînhorsax Şêrîn Welat da zanîn ku du sal in haziriya navenda dermankirina xwezayî dikin û axaftina xwe wiha domand: "Karê me

we dermankirin jî bi bihayekî pir kêmtir e. Herwiha got, berî ku em navendê vekin me hin lêkolînên li ser dermanên xwezayî kirin, herwiha me xwe gihand hin kesên pispor yê ku vî karî baş nas dikin, da ku em bi hev re kar bikin û xizmeta civaka xwe bikin."

'Armanca belavkirina çanda dermanên xwezayî ye'

Şêrîn got, armanca me ji vê navendê ew e ku em çanda dermanên xwezayî vegeandin û di nava gel de belav bikin. Çimkî ev çand winda bûbû. Hin kes hene heta niha van

Şêrîn diyar kir ku ji bilî dermankirinê wê perwedeyên derbarê dermanên xwezayî de bidin û wiha dirêjî da axaftina xwe: "Emê her carê çend kesan perwerde bikin da ku

ya cûreyên zeytê li navendê çêkin, em zeytê ji ti cihan naynin, emê bi xwe amade bikin. Herwiha giyayê ku ji me re pêwîst be emê biçînin û ji bo dermanan bi kar bînin."

7 kes kar dikin. Herwiha gelek beşên dermankirinê hene; dermankirina bi giyayan, ya fizîkî bi zeyt û giya, werzîşa yoga, dermankirina piskolojîk û dermankirina bi bernamayan xwarinê yê ji bo qelewbûn û lawazbûnê bi awayên xwezayî.

Li vir tev bi dermanên xwezayî ye. Vekirina navendê dereng ket, çimkî derfetên me kêmtir bûn, herwiha alav û pisporên ku li vir kar bikin ne amade bûn. Navendê ji 9'ê sibehê heta 2'yê nîvro wê vekirî be. Piştî nîvro jî eger rewşek hebe emê çareser bikin. Jix-

dermanan bi kar tînin, lê ew jî xwe nadin xuyakirin. Ji bo wê jî me xwest em vê xebatê bi rêxistin bikin û di aliyê zanistî de gawekê biavêjin.

'Emê hewl bidin xebata xwe berfireh bikin'

em vê xebatê berfireh bikin. Herwiha emê hewl bidin ku navenda Nînhorsax li bajarên din jî vekin."

Şêrîn Welat da zanîn ku alava çêkirina zeytê li navenda wan heye û ev yek li axaftina xwe zêde kir: "Emê tevayî-

Rêvebera Navenda Nînhorsax Şêrîn Welat di dawiya axaftina xwe de got, em bi hevî ne jinên ku ji vî karî fêm dikin û dixwazin vî karî bikin xwe azad bikin û werin navenda me da ku em bi hev re vî karî pêş bixin.

Ev çar sal in JINTV bi îrade û hêza jinan weşanê dike

Di nava medyaya başûrê Kurdistanê de, JIN TV bûye deng û rengê jinan û hêza jinan derdixê holê û têkoşîna jinan ya bi hezarê salan û reng û rûyê jinan radixe ber çavan.

Medya û dengên ragihandinê gelek in, hinek ji wan ziyane digihîjin meseleya jinan, hinek jî bi kêfxweşî kar ji bo jinan dikin, li hemberî vî yekê hinek wisa difikirin ku xebatê ji bo meseleya jinan dikin lê belê bi aqilê mersalarî kar dikin. Bi giştî di medyayê de jin weke amûreke bikaranîne û ji bo bala bîner bikşînin tînin û karên din hemû yê mîran e. Mînak tu carî jinan li ser kamera, montaj, amadekirina nûçeyan kar nekiriye.

Çar sal di ser avakirina kanala JIN TV re derbas bûn, armanca damezrandina Kanala JIN TV karkirin, derxistina hêza jinan û çareserkirina pirsgirêka wan e. Di nava medyayên cîhanî û bi taybatî Başûrê Kurdistanê de hebûn û damezrandina kanala JIN TV pêwîst e. Ewe jî wisa kiriye ku JIN TV bi rûyê jinan û bi fikrên azadiya jinan hatiye avakirin ji bo ku careke

din hemû rengên jinan bide nava civakê. JIN TV di 8'ê Adara sala 2018'an di roja cîhanî ya jinan de dest bi weşanê kir, di 30'ê Hezîrana 2018'an de bi awayek fermî dest bi weşanê kir. Bernamayan JIN TV bi zimanê Kurdî, zaravayên Soranî, Kirmancî, Hewremî, Zazakî û hwd. Erebî, İngilîzî, Tirkî, weşanê dike.

"JIN TV ji mijaran zêdetir, li çareserîya pirsgirêka jinan digere"

Rêvebera kanala JIN TV ya Başûrê Kurdistanê Evîn Nesrîn der barê armanca JIN TV û cudahiya wê ji kenalên din de diyar kir ku her medyayek armanca wê heye, bêguman armanca JIN TV jî hemû ew mijarên ku têkiliyên wan bi jinan re heye, serkeftin û pirsgirêkên jinan digere dest û wiha got: "Pirsgirêka jinan di nava kanala JIN TV de tenê weke mijarek û rojevê asayî lê nayê dîtin, dema her pirs û pirsgirêkek cuda hebe, di hemû aliyan de kar dike û li riyên çareserîyê digere. Li Başûrê Kurdistanê gelek mediyayên jinan hene û aqilê desthilatdar û mersalarî kar dikin, ji ber wê JIN

TV bûye bingehek. Ji ber ku JIN TV tenê kar ji bi pirsgirêka jinan nake, li ser pirsgirêkên civakî û zarok, tendurîstî kar dike û hewl dide pirgîrêkan çareser bike. Nûçeyên JIN TV weşana bernamayan ji yê televizyonên dinê cuda ne, JIN TV nişan dike ku jin çiqas bi hêz in û dikarin kar bikin."

Evîn Nesrîn der barê planên xwe yê sala pêncem de wiha got: "Her sal JIN TV xwe nû dike, ji hemûyan girîngtir ew e ku JIN TV armanca xwe dizane. Em hewl didin bi heman hêz û îradeya xwe karê xwe berde-wam bikin, di hemû bernamayan de em kar ji bo armancên xwe dikin û em hewl didin ku heta niha me xwe negihandiyê xema kîjan jinan eku em ji pirsgirêkên wê re bibin

ragihandin dixwazin pirsgirêka jinan wekî din nişan bidin û aqilê mersalî wisa serdest bûye ku ji ber wê medyayek taybet ji bo jinan weke kanala JIN TV girîngiyek xwe heye."

"Dezaghenê din ên ragihandinê jinan weke amûr bi kar tînin, JINTV bersivêke ji bo wê"

Endama beşa teknîkê ya JIN TV Sozyar Elî der barê nişandana jinan di TV'yan de wiha got: "Sedema vî yekê wisa li jinan kirine ku jin nikarin karek din bikin û tenê weke amûrek balkişandina bîneran tînin bikaranîn. Ger mijarên medyayê ne rast bin bi riya jinan dixwazin bala bîneran bikşînin. Her wiha bawer nakin ku jin wê bikarin karê teknîkê bikin û kamera û kompîtorê bi kar bînin lê belê ezmûna JIN TV îsbat kiriye ku jin dikarin ji derveyî karên pêşkêşvaniyê, karên din di nava ragihandinê de bikin û bûye bersivêk ji bo hemû kesên ku dibêjin jin nikarin hemû karan bikin. Her wiha JIN TV çar sal in kar dike û wê nêrîne şikandiyê."

JINHA

çareserî."

"Ragihandin li Başûrê Kurdistanê di bin destê desthilatdariyê de ye"

Pêşkêşvana JIN TV Lavîn Mehmûd diyar kir ku ragihandin Başûrê Kurdistanê hene nikarin tunditujîya ku li hemberî jinan tê kirin raxin ber çavan û jê re çareserî bibînin, ji ber desthilatdar wan ragihandinan birêve dibin û mîr weke rêveber te de kar dikin û wiha got: "Di ragihandinên Başûr de ji dosya û wêneyên herî biçûk bigre heta bernamayan herî mezin qet balê nakşînin ser pirsgirêka jinan, di ragihandinên Başûr de derfet ji bo tewanbaran derxistîye ku li hemberî tunditujîya li hemberî jinan bi kar aniyê parastina xwe bike, ev jî wisa kiriye ku

Cara yekê ezmûna xwendina serbest pêk hat

Têkildarî nixandina ezmûnên pergala serbest û giştî, herwiha rêjeya serketina xwendekarên, endamê Navenda Ezmûnan ya Herêma Cizîrê Ebdulezîz Berzencî peyivî.

Di sala xwendinê ya 2021-2022'ê de Desteya Perwerde û Hînkirinê ya Bakur û Rohilatê Sûriyê cara yekemîn pergala xwendina serbest ji bo xwendekarên refên 9 û 12'an ragihand û îsal di 19'ê Hezîranê de ezmûn bi darê xwe. Ji bo xwendekarên refên 9 û 12'an ku bi rêk û pêk li dibistanan perwerde dibûn, li şûna lidarxistina ezmûnên wekhev, sistema nixandîna hat danîn.

Têkildarî nixandina ezmûnên pergala serbest

û giştî, her wiha rêjeya serketina xwendekarên, endamê Navenda Ezmûnan a Herêma Cizîrê Ebdulezîz Berzencî peyivî. Berzencî got, tevî tecrûbeya yekemîn bû jî wan ezmûnên pergala serbest bi awayekî serketî kirine û got, "Ji bo xwendekarên ku di dibistanan de jî pergala nixandîna bêhtir dikare rewşa wan a rast binirxîne, di nava wê nixandîna de jî ezmûn hene."

'Divê di 3 braşan de bi ser kevin'

Ebdulezîz Berzencî da zanîn ku pileya xwendekarên pergala serbest ên refa 9'an ji 800'î gava xwendekar 320'an bi dest bixin, bi ser dikevin, refa 12'an jî 700'î de ku xwendekarên 280'î bi dest bixin, bi ser

dikevin. Wî got, "Di heman demê de xwendekarên ku di 3 braşan de bi ser nekevin, bi bin dikevin. Yê ku di 2 braşan de bi ser nekevin, bi şert heke di wan her du braşan de ji pileyê çaryekê bibin, bi ser dikevin."

Li gorî Navenda Ezmûnan a Herêma Cizîrê hejmara xwendekarên ku ezmûnên pergala serbest pêşkêş kirin, 359 bû, ji wan 330 yê refa 12'an bûn, 29 jî refa 9'an bûn. Xwendekarên giştî jî refa 9'an 4 hezar û 649 û refa 12'an jî 2 hezar û 53 bûn.

Li ser rêjeya serketinê ya her du pergala Berzencî got, "Ji bo xwendekarên nixandîna rêje ji sedî gihaştîye zêdeyî 85'an, yê pergala serbest jî gihaştîye

45'an."

Berzencî got: "Di ezmûnên pergala serbest de 3 rewşên xapandinê derketin, ew kes jî ji sala xwe dûr ketin û ew ê nikarin bikevin ezmûneke din jî. Dimîne heta sala bê." Li ser dema ragihandinê encamên ezmûnên pergala serbest û ya giştî Ebdulezîz Berzencî got: "Encam amade ne, ew ê di demeke nêz de bînin eşkerekirin."

Desteya Perwerde û Hînkirinê ya Bakur û Rohilatê Sûriyê, di 13'ê Hezîranê de bi biryarnameyekê ezmûneke din (tekmîlî) ji bo xwendekarên refa 12'an a xwendina serbest ragihand. Ezmûnên wê jî de di navbera 17-25'ê Tirmehê de bin. **ANHA**

Li Kampa Waşokanî Akademiya Şehîd Zevîn Sozdar hat vekirin

Akademiya Civaka Demokratîk ya kantona Heseke bi navê Akademiya Şehîd Zevîn Sozdar navenda xwe li Kampa Waşokanî vekir.

Akademiya Civaka Demokratîk a Kantona Heseke, bi merasîmekê navenda xwe li kampa Waşokanî ya koçberên Serêkaniyê ya li taxa Telayî ya bajarê Heseke vekir. Navenda akademiye bi navê Şehîd Zevîn Sozdar hate vekirin. Malbata Zevîn Sozdar a 2014'an di encama bersivdayîna êrişên çeteyên DAÎŞ'ê û Cebhet El-Nusra li ser herêma Serêkaniyê şehîd bû, her wiha bi dehan koçberên li kampê û endamn sazîyên sivîl, komîteyên perwerdeyê beşdarî merasîmê bûn.

Di merasîmê de ji rêveberên Akademiya Şehîd Rûken a kantona Heseke Ebdulxenî Oso bal kişand ser girîngiya perwerdeyê, pêşxistina civakê di warê zanîst, çandî û civakî de û destnîşan kir ku armanc ji akademiyan belavkirina zanebûn, fikir û çandê di nava civakan de ye.

Her wiha diyar kir ku Akademiya Şehîd Zevîn Sozdar dê roleke sereke di dayîna fikir û felsefeyê ji koçberên kampê re pêk bîne da ku xwe li gorî jiyana civakî pêş bixin.

Ebdulxenî Oso di dawîya axaftina xwe de ev tişt anî ziman: "Di vê pêvajoyê de dijmin hemû nirxên civakê ji ziman û çandê dike hedef. Ji ber wê jî divê em parastina çanda xwe ya civakê bikin ku em xwe bispêrin çanda neteweya demokratîk. Em bang li beşdaran dikin ku tev li perwerdeyan bibin da ku xwe pêş bixin û civakeke azad û demokratîk ava bikin."

Di dawiyê de deriyê akademiye ji aliyê dayika şehîd Zevîn Soz-

dar, Zerga Hesen û bavê wê Cemil Mihemed Wehid Xelîl ve hate vekirin.

2021'an de şehîd bû. Di dewreya perwerdeyê de wê waneyên fikrî der barê girîngiya perwerdeyê, welat û welatparêzî, şerê taybet û hwd werin dayîn. ANHA

Baxçeyê Dayîka Behiya cuda ye... Gulên xwe bi heskirinê xwedî dike

Xalid Etê/Qamişlo

Dayîka gul û kulîlkan got, dema me xaniyê xwe ava kir, min his kir ku ruh jê kêm e, ew ruh xweza, dar û kulîlik bûn. Min baxçeyê xwe yê gulan çêkir. Min heskirin da wan, wan jî wate da jiyana min.

anîne mala me. Weke derziyan didîtîtin, lê nêrîna min cuda bû. Bi rastî wê şînkayîyê dilê min xweş dikir û enrijîyeyeke erênî dida min."

Xanî bêruh bû...xwezayê ruh dayê

Piştî hevaltiya yekê ya Dayîka

Dayîk û xweza, dar û kulîlik...hevaltî

Behiya Sebrî (47) ji taxa Enteriye ya rojhilatê bajarê Qamişlo ye. Mijûlbûna xwe ya bi xweza, şînkayî û kulîlkan ya nêzî 30 salî bi hevaltiyê bi nav kir û wiha axivî: "Xwedîkirina gul û kulîlkan ne bi avê tenê ye, berî her tiştî pêwîstiya wan bi heskirinê heye. Di nava van salan de min ev fêhm kir. Jixwe hevaltiya min bi vê xwezayê re ji piçûkaniyê ve ye. Wê çaxê min giyayê Sebrê (Sebar) xwedî dikir. Heskirineke min ya bêhempa jê re çêbûbû. Lê bavê min her tim gazinc dikirin. Digot, ev çî derzî ne, te

Bexçeyê bi 50 cureyên gulan û her çar demsalan..

Dayîka Behiya wan kêliyan tîne bîra xwe û bi van agahiyan wan rojan wiha tîne ziman: "Kesên derdora min digotin, ev çî ye tu dayîk î. Henekê xwe bi min dikirin, digotin, li şûna tu bi van gulan ve mijûl bibî, here karekî din bike. Lê min gotinên wan bêwate didîtin û min dest bi komki-

rov tînim diçînim û pişt re wan bi gulên din diguherînim. Yan jî kesên ku ji çandina wan ne serwest in, ez tov ji wan digirim û bixwe wan xwedî dikim û parekê didim wan.

Li Baxçeyê Şehîdan, kulîlkan Dayîka Behiya

Dayîka Behiya bi heskirin û rûgeşî behsa gulên xwe dike, lê ya balkêş ew e ku li navê wan qertafa `min` zêde dike û axaftina xwe wiha didomîne: "Jixwe min navên keçên xwe Şîlan, Zîlan û Ebîr li gulan kirine. Ez gulan jî ji bo xwe tenê xwedî nakim, ez wan li dost û heskiriyan jî belav dikim. Gulên min li Rojava belav bûne û heta Heseke û Kobanê çûne. Lê ya ku ez erk dibînim, çandina gul û kulîlkan li goristana Şehîdan ya Delîl Saroxan e. Di çî rewşê de bim heta li ser piyan bim wê kulîlik li ser milê min bin û ezê ji çûna goristanê û çandina gulan qut nebim. Kesên ku berê henekê xwe bi min dikirin niha tê bedewiya wan dibînin û ji min dixwazin.

Gul û xweza, giyanê mirov bedew dikin

Dayîka Behiya herwisa bal kişand ser estetîk û bedewiya kulîlkan ya li nava hewşê û axaftina xwe wiha qedand: "Ez xwedîkirina wan di hundirê xaniyan de na pejirînim, ez vê rewşê ji wan re weke zindanê dibînim. Divê xweza neyê qeydkirin. Ji ber wê kulîlkan min tev li bin ezman in. Jixwe li ser guncawbûna rengê guldaniyê û gulan jî huner pêwîst e. Ku her du reng bi hev re guncaw bin, bedewiya wan pirtir dibe. Bi rastî jî eger mirov jî xweza û kulîlkan hes bike wê ew jî heskirinê jî bo me bibexşînin û jiyanêke biwate bidin me. Ji ber wê jî ez van gulan, weke diyariyan bi heskiriyan xwe dibexşînim. Lê kesê heskirinê di hundirê wî de nebînim, ne pêkan e bidême. Lewra bi qasî xwedîkirin û guhdarîkirinê, pêwîstiya gulan bi heskirinê heye.

Huner û wêje bê gul û kulîlkan kême

Dayîka Behiya herwisa dibêje bê gul û kulîlkan wê kêmayîyeyeke mezin di vê jiyandê de hebe û wiha got: "Hozan, stiranbêj û helbestvan ji bo e ku hin kulîlik pêwîstiya wan bi dermanan heye û bihayê wan jî giran e. Ez gulan nakirim, ez wan kom dikim. Ez

stiranan de jî kulîlik û navên wan bala min dikişînin û di nava gotinên stiran û helbestan de jî ez li gulan digirim."

Gul û xweza, giyanê mirov bedew dikin

Dayîka Behiya herwisa bal kişand ser estetîk û bedewiya kulîlkan ya li nava hewşê û axaftina xwe wiha qedand: "Ez xwedîkirina wan di hundirê xaniyan de na pejirînim, ez vê rewşê ji wan re weke zindanê dibînim. Divê xweza neyê qeydkirin. Ji ber wê kulîlkan min tev li bin ezman in. Jixwe li ser guncawbûna rengê guldaniyê û gulan jî huner pêwîst e. Ku her du reng bi hev re guncaw bin, bedewiya wan pirtir dibe. Bi rastî jî eger mirov jî xweza û kulîlkan hes bike wê ew jî heskirinê jî bo me bibexşînin û jiyanêke biwate bidin me. Ji ber wê jî ez van gulan, weke diyariyan bi heskiriyan xwe dibexşînim. Lê kesê heskirinê di hundirê wî de nebînim, ne pêkan e bidême. Lewra bi qasî xwedîkirin û guhdarîkirinê, pêwîstiya gulan bi heskirinê heye.

'Emê serketina Kurdan li dîrokê bineqîşînin'

Gerîlaya YJA Starê Delal Nûda Avet di roja 7'an ya berxwedanê de li Şkefta Birîndaran bal kişand ser amadekariya gerîla û armanca serketinê. Delal Nûda Avet got, "Emê careke din serketina Kurdan û serketina PKK'ê li dîrokê bineqîşînin."

Gerîlaya YJA Starê Delal Nûda Avet li Şkefta Birîndara di roja 7'an a berxwedanê de di bin êrişên giran ên hewayî de qala rêveçûna şer, rêbaza êrişê ya dijmin û sekna gerîla kir:

Her kes li benda vê kêliyê bû

"Niha li Şkefta Birîndara em di çeperê de ne. Weke ku hûn jî zanin bi bombardûmana giran a hewayî ya 14'ê Nîsanê de ji bejahî û hewayî ve di 17'ê Nîsanê de êrişan destpê kirin. Li Çiyayê Reş, Kurojahro, Şehîd Şahin û Şkefta Birîndara êrişên gelekî berfireh destpê kirin. Destpêka wê jî bo me surprîz nebû, ji ber ku em li benda rojeke wiha bûn, me xwe li gorî wê amade dikir. Di êvara êrişê de her kes bi moral, motîvasyon û hêzeke mezin bûn. Wê şevê ev rewş bi rengekî şênber dihat fêhmkirin. Lewma her kes li benda vê kêliyê bû. Hesabê wê dihat kirin ku êdî wê çî bê kirin. Her kes bi çûş ketibû çeperê. Rewş niha jî bi heman rengî ye.

Ji berxwedanê jî wêdetir em ber bi serketinê ve dimeşin

Îro 23'ê Nîsanê ye, salvegera êrişa par a dagirkeriyê ya li ser Herêmên Parastinê yê Medyayê ye. Em wê serketinê careke din ji bo xwe weke xetekê dibînin û berxwedêrên Werxelê, Zêndûra, Delalan, Viyanan, Baweran jî ve derê bi minet û rêzdariyeyeke mezin bi birînin. Em soza xwe dubare dikin ku li ser xeta wan, bi ruhê wan ê berxwedanê, bi karaktera wan a serketinê berpirsariyên xwe pêk bînin. Çi dibe bila bibe, ji berxwedanê jî wêdetir em ber bi serketinê ve dimeşin. Tenê sedemeyeke êrişa ewqasî giran a bejahî û hewayî ya dijmin heye; ew bi xwe jî zane ku êdî xeta dawî ye. Em ê heta dawiyê ve xetê dewam bikin û bi ser bikevin. Tirs a dijmin jî vê ye. Em her şev vê yekê bi şênberî nişan didin, her sibehê bi şênberî nişan didin.

Em nahêlin ku hêzên xwe daynin

Ji 17'ê mehê û vir ve em nahêlin ku dijmin hêza xwe li qadê dayne. Êrişên jî bejahî ve gelî dibin. Ji ber ku em nêzî xetên dijmin in, nêzî xeta Xerogolê ne, ji bejahî ve êrişên giran têne kirin. Nîha li Şehîd Cûdî, Tepê Ortê berxwedaneke mezin heye, heval li ber xwe didin. Bi hevalan re moraleke gelekî mezin heye. Bi wê berxwedanê, bi wî ruhî em li ve derê li ser piyan e. Em hewl didin ku bi hev re hin tiştan bi-

kin. Li vir yekane tişt a şênber rastiya serketinê ye. Ji doh serê sibehê ve Kobrayan bê rawestan êriş kirin, lê belê tevî wê yekê jî moraleke mezin bi me re heye. Em dibêjin, 'tu çî dike bike tu yê nikaribe bandorê li me bike. Tu yê bibîne ku em ê jî berxwedana xwe tawîzê nedin'. Ev rastî ye, doh bi şev jî hîn bêhtir şênber bû.

Ji berxwedanê jî wêdetir em ber bi serketinê ve dimeşin

Em hewl didin perspektîfên hevalê Cûmalî ji xwe re bikin esas. Hevalê Cûmalî û hemû hevrêyên pê re li ber xwe dan li Werxelê bi rastî jî mîrateyeyeke mezin ji me re hiştin. Ev gelekî bi wate û girîng bû. Niha em li ve derê bi rêya ve perspektîfê di tunelên şer û qadê de tevdiagerin. Li gel vê yekê em hewl didin tiştên nû jî biafirînin. Hewl didin ji nû ve dizayn bikin lê belê bi giştî em amade ne, em bi moral in û hevgerî ne. Ev gelekî girîng û hêja ye. Ya ku tehdêyê li me dike ew e ku em nikarin bi hevalan re rûnê û hinekî sohbet bikin. Ew ken, daxwaz û xwesteka lêdanê ji me re dibe moraleke mezin. Em bi yek kulmî lê didin û ev yek nişaneyê me ya serketinê ye.

Herbûna li ve derê cihê serbilindiyê ye

Herbûna li ve derê ji bo min bi rastî jî gelekî bi wate ye, di heman demê de cihê serbilindiyê ye. Mayîna bi afirînerên ve jiyandê re ji bo min girîng e. Girîng e ku li ve derê li nava ve derya serketinê me. Em hewl didin ku li ser xeta Apoyî xwe jî nû ve lêpirsîn bikin û bibin hêza afirandinê. Em hewl didin bibin hêza lêdanê ya kesayetiya miilîtan

Di navbera me û wan de 300-400 metre hene

Çepera ku em niha tê de ne çepera ku li jora çepera dijmin e. Derdora 300-400 metre di navbera me de hene. Qet xwe nalîvînin, ji bo xwe bilîvînin em li bendê ne, em gelekî dixwazin lê

belê qet xwe nalîvînin. Tenê carna serê xwe radikin û dadixînin. Niha dijmin li ku ye, çî dike, hewl dide çî bike, wê çawa bibe, jî kîjan alî ve bê, em ê çî bikin, divê em çî bikin; em niha li ser van kûr dibin.

Em mîrateyera werxelê ji xwe re dikin esas

Em hewl didin perspektîfên hevalê Cûmalî ji xwe re bikin esas. Hevalê Cûmalî û hemû hevrêyên pê re li ber xwe dan li Werxelê bi rastî jî mîrateyeyeke mezin ji me re hiştin. Ev gelekî bi wate û girîng bû. Niha em li ve derê bi rêya ve perspektîfê di tunelên şer û qadê de tevdiagerin. Li gel vê yekê em hewl didin tiştên nû jî biafirînin. Hewl didin ji nû ve dizayn bikin lê belê bi giştî em amade ne, em bi moral in û hevgerî ne. Ev gelekî girîng û hêja ye. Ya ku tehdêyê li me dike ew e ku em nikarin bi hevalan re rûnê û hinekî sohbet bikin. Ew ken, daxwaz û xwesteka lêdanê ji me re dibe moraleke mezin. Em bi yek kulmî lê didin û ev yek nişaneyê me ya serketinê ye.

Herbûna li ve derê cihê serbilindiyê ye

Herbûna li ve derê ji bo min bi rastî jî gelekî bi wate ye, di heman demê de cihê serbilindiyê ye. Mayîna bi afirînerên ve jiyandê re ji bo min girîng e. Girîng e ku li ve derê li nava ve derya serketinê me. Em hewl didin ku li ser xeta Apoyî xwe jî nû ve lêpirsîn bikin û bibin hêza afirandinê. Em hewl didin bibin hêza lêdanê ya kesayetiya miilîtan

a Apoyî. Weke jinekê cihgirtina li ve çeperê hîn bi wate ye, hîn girîng e û nişaneyê pêşengiyê ye. Bêguman kêmasiyên me jî dibin, carna em dikevin nava kêmasiyan. Bi vê wesileyê dixwazim ve yekê bêjim; li ve derê çî dibe bila bibe, çî biqewime jî eger rêxistin rojekê dengê min bibihîze, jî ber kêmasiyên rû dane hemûyan rexnedayîna xwe didim. Bi dîtina min me dikarîbû ya herî baş bikira û em ê bikin.

Bêyî fikar û gumanan em li ser piyan e

Bêguman em timî li ber xwe didin û em ê li ber xwe bidin. Li ve derê em ê serketinê misoger bikin. Yılmaz Guney gotibû "Ya em ê bi ser bikevin, ya em ê bi ser bikevin. Li şûna jiyaneke bi koledarî, ez mirineke bi şoreşgerî tercîh dikim". Di berxwedana Kobanê de dayikekê digot, "Li

şûna ku li ser çoka xwe bimîrim, ez ê berxwedana li ser piyan em û nişaneyê pêşengiyê ey. Bêguman kêmasiyên me jî dibin, carna em dikevin nava kêmasiyan. Bi vê wesileyê dixwazim ve yekê bêjim; li ve derê çî dibe bila bibe, çî biqewime jî eger rêxistin rojekê dengê min bibihîze, jî ber kêmasiyên rû dane hemûyan rexnedayîna xwe didim. Bi dîtina min me dikarîbû ya herî baş bikira û em ê bikin.

Bêguman em timî li ber xwe didin û em ê li ber xwe bidin. Li ve derê em ê serketinê misoger bikin. Yılmaz Guney gotibû "Ya em ê bi ser bikevin, ya em ê bi ser bikevin. Li şûna jiyaneke bi koledarî, ez mirineke bi şoreşgerî tercîh dikim". Di berxwedana Kobanê de dayikekê digot, "Li

Birîndarên şer: Emê canê xwe fedayî xaka xwe bikin

Endamên Saziya Birîndarên Şer ya Minbicê diyar kirin ku amade ne canê xwe fedayî xaka xwe bikin û wê jî êrişên dagirkeriya Tirk biparêzin.

Dewleta tirkî ya dagirker di ve dawiyê de gef û êrişên xwe li ser bakur û rojhilatê Sûriyê

zêde kirine, lê şênîyên herêmê diyar kirin ku wê li hemberî van êrişan bisekinin.

Girêdayî ve mijarê, endamê Saziya Birîndarên Şer a Minbicê, Mehmûd El-Xelef wiha anî ziman: "Bi navê hemû birîndarên ku di oxira parastina ve xakê de em her êriş û gefên li ser herêmê, li ser xaka Sûriyê bi giştî red dikin. Armanca dewleta Tirk a dagirker ji van gefan têkbirina projeya neteweya demokratîk e."

El-Xelef li dijî dagirkeriya Tirk bang a hevgerî kir û wiha berdewam kir: "Me beşîne ji laşê xwe fedayî xaka xwe kir û amade ne ji bo parastina ve xakê giyanê xwe feda bikin. Em bang li şênîyên xwe dikin ku li dijî dagirkeriya Tirk bibin yek." Raman Minbic ê jî Saziya Birîndarên Şer wiha anî ziman: "Em êriş û gefên dagirkeriya Tirk ên li ser herêmên ku me yê ku ji terorê hatine rizgarkirine, şermezar dikin."

Raman Minbic di berdewamiya axaftina xwe de anî ziman ku

ku dagirkeriya Tirk bi hinceta avakirina "herêma ewle" dixwaze deverên din ên xaka Sûriyê dagir bike û got: "Me ji bo parastina van deveran şehîd û birîndar dan. Sonda me ew e ku em ê heta dilopa dawî ya xwîna xwe xeta parastinê xaka

xwe ji her êrişan dewam bikin." Di dawîya axaftina xwe de Raman Minbic bang li şênîyan kr ku li hemberî dagirkerên ku dixwazin aramiya herêmê têk bibin, bi hêzên xwe re bisekinin. ANHA

'Yekîtiya gelên herêmê bingehê serkeftinê ye'

Endamên Saziya Malbatên Şehîdan ya bajarê Heskê êrişên dagîrkeriya tirkî yên ser herêmê şermezar kirin û gotin, wê birêxistinbûn û yekîtiya gelên herêmê, têkçûna dagîrkeran misoger bike.

Mihemed Xanim/Qamişlo

Êrişên dewleta tirkî yên ser herêmên bakur û rojhilatê Sûriyê dewam dikin. Endamên Saziya Malbatên Şehîdan ya bajarê Heskê gef û êrişên dewleta tirkî şermezar kirin û dan zanin ku yekîtiya gelên herêmê wê teva-yya êriş û planên ser herêmê tîk bibe.

'Armanca dagîrkeriyê tinekirina destkeftiyên e'

Endama Desteya Jinê ya Saziya Malbatên şehîdan ya bajarê Heskê Fatma Hisên êrişên dagîrkeriya tirkî yên ser herêmê şermezar kirin, herwiha diyar kir ku dewleta tirkî ya dagîrker, destkeftiyên gelên bakur û rojhilatê Sûriyê li ser desthilatdariya xwe xeter dibîne û axaftina xwe wiha domand: "Bi destpêkirina aloziya Sûriyê re, gelên herêmê sistemeke demokratîk ava kirin. Li gorî Projeya Neteweya Demokratîk xwe bi rêxistin kirin û bi awayekî serkeftî herêm bi rê ve birin. Projeya Neteweya Demokratîk bû bingehê rêxistinbûn û azadiya gelên

herêmê. Dema dagîrkeriya tirkî dît ku ev projeya demokratîk pêş dikeve û wê çareseriyê bi xwe re bîne seranserê herêmê, li ser xwe xeter dît û bi her awayî êriş dike. Dagîrkeriya waze ji aloziya Sûriyê sûdê bigire û amancên xwe yên dagîrkeriyê pêk bîne. Diyardeya azadiyê li kû hebe, dewleta tirkî ya faşist êrişî wir dike."

Fatma Hisên bal kişand ser krîzên hundirê Tirkiyê û wiha axivî: "Dagîrkeriya tirkî di krîza aborî, siyasî, diplomasi û civakî re derbas dibe. Hikûmeta AKPê dixwaze krîzê di hundir de derbasî welatên derdorê bike. Ji ber wê bînavber êrişî bakur û rojhilatê Sûriyê dike."

'Yekîtiya gelên herêmê wê serkeftinê misoger bike'

Endama Desteya Jinê ya Saziya Malbatên şehîdan ya bajarê Heskê Fatma Hisên da zanin ku Projeya Neteweya Demokratîk kiliya teva-yya pirsgerêkên herêmê û Rojhilata Navî ye û axaftina xwe wiha qedand: "Proje û fikrê Neteweya Demokratîk, ji gelên Rojhilata Navî re xelasiya ji dagîrkerî û serdestiyê ye. Ji ber wê divê gelên herêmê li gorî wê xwe pêş bixin û nixrên hatin bidestxistin biparêzin. Hêza dijimin çiqas mezin be jî, wê li hemberî berxwedana gelan tîk biçe"

Endamê Saziya Malbatên Şehîdan Mihemed Dawê jî da zanin ku

dewletên wekî Rûsya û Amerîka, ji bo berjewendiyên xwe beşdarî krîza Sûriyê bûn û axaftina xwe wiha domand: "Dagîrkeriya tirkî li ber çavê tevayiya cihanê komkojîyan dike. Rûsya û Amerîka qaşo li herêmê garantor in, lê xwe bêdeng dikin. Dîroka her du dewletan ji her kesî re diyar e. Ji bo berjewendiyên xwe, çî ji destên wan tê dikin. Ev her du hêz dijiminên gelan in. Niha jî dixwazin gelên herêmê ji bo berjewendiyên xwe bikin qurban. Lê wê negihin armanca xwe. Lewra bê Rêveberiya Xweser çareseriyê kirîza Sûriyê ne pêkan e."

'Armanca dagîrkeriyê çewisandina vîna azad e'

Dawê da xuyakirin ku armanca dagîrkeriya tirkî ji êrişên ser bakur û rojhilatê Sûriyê, tîkberina Projeya Biratiya Gelan e û axaftina xwe wiha domand: "Ev 12 sal in ku dagîrkeriya tirkî û çeteyên wê êrişî herêmên bakur û rojhilatê Sûriyê dikin. Ev sûcên dijmirovî dikin, jin û zarokan dikin amanc. Di dema dawî de, êrişên dagîrkeriyê yên bi balafirên bêmîrov zêde bûne û

rasterast welatiyan dike amanc. Dewleta tirkî ya dagîrker dixwaze bi van êrişan, îradeya gelan bişkîne. Dagîrkerî bi êrişên xwe yên ser welatiyan, polîtîkaya xwe ya qirkirinê didomîne. Dewleta tirkî ji bo tevayiya gelên herêmê û Rojhilata Navî xeterê. Dewleta tirkî ya qirker wê di hundirê xwe de tîk biçe. Siyasetên wê yên dagîrkeriyê li tevayiya qadan tîk bike. Dema ku wê peyamê digihîne, Rêber Apo bersivêke wiha dide: "Ji Erdogan re bibêje ji bo min jî li Kurdistanê herêma Rojava xeta sor e. Çi dibe bila bibe emê statuyêkê ava bikin." (Me, ev diyalog ji Sirri Sureyya Onder bihîst)

'Ti hêzên Navneteweyî wê gel neparêzin'

Dawê bal kişand ser berxwedana gelên herêmê ya li hemberî êrişên dagîrkeriyê û wiha axivî: "Dagîrkeriya tirkî bi van êrişan, dixwaze îrade û baweriyê gelan tîk bike. Lê nizane ku gelên herêmê tevayiya lîstîk û xefkên dagîrkeran nas kirine. Gelên ku baweriyê xwe bi fikir û felsefeya azad anîn, ti caran gavan paş ve navêjin û ji bilî azadiyê ti tiştî qebûl nakin." Endamê Saziya Malbatên şehîda Mihemed dawê jî gelên herêmê xwest ku li hemberî kiriyarên dagîrkeriya tirkî bêdeng nemînin û axaftina xwe wiha qedand: "Pêwîst e em hêza civakê bikin bingeh û li ber xwe bidin. Lewra ti hêzên navneteweyî wê gel neparêzin. Çawa bakur û rojhilatê Sûriyê bû sembola berxwedanê, wê berxwedan dewam bike û êriş tîk biçin."

Xeta Sor ya Rêber Apo

Farûk Sakik

Di van rojên dawî de şantaj, tehdîd û gefên ji bo herêma rojavayê Kurdistanê jî nû ve dest pê kirin. Erdogan dema ku dikeve tengasiyê, berê xwe dide Rojava. Yan gefan dixwe yan jî weke Efrîn û Serê Kaniyê dagîr dike. Ev hewlên wî jî bo zeximkirina desthilatdariya wî ye. Dibe xeyalên wî yên Neo-Osmanî jî hebin. Emê van daynin aliyekî û vegeirin gefên îro ku Erdogan xistine rojava xwe. Berî ku derbasî îro bibim, ji sala 2015'an hevdişnekê bir bixim. Ev diyalog û hevdiştin, di navbera Rêber Apo, Sirri Sureyya Onder û Erdogan de derbas dibe. Di pêvajoya şerê Kobanê ye ku şerê man û nemanê bû, derbas dibe. Di keliyên ku DAÎŞ wê êdî bi ser nekeve de, Erdogan ji Sirri Sureyya Onder re dibêje: "Ji Ocalan re bibêje Rojava xeta meya sor e, emê desturê nedin ku li wê derê jî bo Kurdan statuyekê ava bike." Dema ku wê peyamê digihîne, Rêber Apo bersivêke wiha dide: "Ji Erdogan re bibêje ji bo min jî li Kurdistanê herêma Rojava xeta sor e. Çi dibe bila bibe emê statuyêkê ava bikin." (Me, ev diyalog ji Sirri Sureyya Onder bihîst)

Çima herêma rojavayê Kurdistanê jî bo Rêber Apo xeta sor bû? Li wê derê şoreşekê pêk hatibû. Sistemê rêveberiya xweser hatibû îlankirin. Paradigmaya Ocalan ya Konfederalîzma Demokratîk ku ji bo Rojhilata Navî bi salan bû kedekê mezin dabû li wê heremê aj û bejin dabû. Li wê heremê di pratîkê de hatibû îsbatkirin. Li wê heremê her kesî bi vî paradîgmayê bawerî anibû. Heger herêma rojavayê Kurdistanê jî bo Rêber Apo xeta sor be, Erdogan wê jî wê derê êrişî Ocalan bikira. Dixwest li ser herêma rojavayê Kurdistanê re Rêber Apo iqna bike. Li gorî texmîn, nixrandin û tecrûbeyên me ji notên hevdiştinê xwendî, Rêber Apo bi ti awayî li gorî berjewendiyên AKPê tev nagere. Li Tirkiyê pêvajoya hilbijartinê dest pê kir. Heger pêşwext be di meha Mîjardê de ye. Heger hilbijartin di dema xwe ya asayî de be jî di Hezîrana 2023'an de wê were çêkirin. Hemû îstatîk û anket dibêjin AKP berçem berçem diçe. Di hejmarê dengê wî de ketineke mezin heye. Bi serê xwe û bi MHPê re ne mimkun e ku bibe desthilatdar.

Ji bo wê jî tek rêyekî li pêş wan heye û ew jî dengên HDPê-dengê Kurdan e. Li gorî endamê hilbijartinê dawî jî sedfî 12 dengê HDPê hene. Ev jî teqabulî nêzîki 10 milyon dengan dike. Erdogan ji niha ve li dû van dengan ketiye. Ji bo wê yekê jî xwe avêtîye ber deriyê-bextê Rêber Apo. Em texmîn dikin, îro li Îmralî jî bo Rêber Apo were ignakirin destê li du desteyan diçin û tên. Demek Ocalan iqna nabe ev car jî li ser Rojava re gef tên xwarin. Erdogan derdikeve pêşberî kamerayên û xeta Rêber Apo ya sor tehdîd dike. Dibêje ku amadekiriyên me temam binin emê bikewin herêma rojavayê Kurdistanê. Lê ji bo ku xwe bihêz nişan bide berê xwe da civîna NATO. 28'ê Hezîranê li paytexta Spanya Madridê civîna NATO pêk hat. Di navbera Tirkiyê, Swêd, Finland û Sekretariya NATO de, li pişt deriyên girtî civîn hat lidarxistin.

Di vî civnê de, li ser dijiminantîya Kurdan, Tirkiyê peyman ku rê li ber endamîtiya NATO'yê vedike imze kir. Bêbextiya dewletên Ewropa li wê derê xwe dubare kir. Berdêla erêkirina endamîtiya 2 welatan de, dijiminantîya herêma rojavayê Kurdistanê wêk ku Erdogan dixwaze hat erêkirin.

Em gelek caran di nava xwe de suhbet û nîqaşên de dibêjin gelo piştî wê gefê wê êrişî dest pê bikin? Heger xeta sor ya Rêber Apo baş were xwendin û nasandin wê bersiv were dîtin.

Em di Meclisa Leşkerî ya Minbicê de parastina sivilên

"Em bi saya keda Rêbertiyê, şehîdan û berxwedana gerîla dijîn"

Têkildarî êriş û gefên dewleta tirkî ya dagîrker, Ebîr Elî Şîtî got, armanca êrişan parçekirina rojavayê Kurdistanê û derxistina şerê navxweyî ye.

Dilîn Ehmed-Qamişlo

Dîrok dibe şahida zilm û dagîrkeriya dewleta tirkî ya li dijî gelên azadîxwaz bi taybetî gelê Kurd. Dewleta tirkî ya dagîrker, bi plan û kiryarên xwe yê qirêj yê li ser gelên bakur û rojhilatê Sûriyê, diyar dibe ku dixwaze bibe serdesta cihanê tevê. Gelê bakur û rojhilatê Sûriyê, gelê azadîxwaz û bi taybetî gelê Kurd, li seranserê cihanê, li hemberî gef, êriş û projeyên qirêj yê dewleta tirkî, çalakîyan li dar dixe.

'Armanç şkandina vîna gelê Kurd e'

Li ser mijarê endama Meclisa Jinan ya Kongreya Civaka Islama Demokratîk Ebîr Elî Şîtî, diyar kir ku dewleta tirkî ya dagîrker, bi navê Ola Îslamê, rêbaze dijî mirovîyê bi kar tîne. Ebîr axaftina xwe wiha domand: "Di demên dawî de dewleta tirkî ya dagîrker êriş û gefên xwe li ser bakur û rojhilatê Sûriyê zêde kirin. Armanca wê jî vî yekê

ew e ku aramî û ewlehiya herêmê tê bibe. Dewleta tirkî bi kiryar û sûcên xwe yên qirêj, Ola Îslamê reş dike. Îslam nabêje dagîrkerîna xakan, kuştina û revandina zarok, jin û mêran helale. Divê mirovê ku bi xapandinên dewleta tirkî bandor bûne hişyar bibin û bizanibin ku ev îlske. Divê bibînin ku tiştê Erdoxan dike, bi ola Îslamê eleqedar nake."

'Armanca komploşê pêk nehat û wê pêk neyê'

Ebîr herwiha got, tişta ku dihêlê dewleta tirkî evqas har û dîn bibe, hevgerîna gelên bakur û rojhilatê Sûriyê û îradeya gelê Kurd e. Ebîr Şîtî got, armanca dewleta tirkî ji van êrişan li ber çavê cihanê tevê tê dîtin. Bi van gef û dagîrkerîna xwe dixwaze vîna gelê Kurd bişkîne û Împaratoriya Osmanî vegeirîne. Ji

bo tîkberîna van planan yekîtiya gelan pir girîn û pêwîst e. Ji bo tîkberîna planên dewleta tirkî Ebîr Şîtî wiha axivî: "Bila dewleta tirkî wê baş bizane ku çiqas êrişên xwe zêde bike, wê nikaribe vîna me bişkîne. Lewra em li ser soz û şopa şehîdên xwe ne ku bi saya wan em niha azad dijîn. Heta pêkanîna xewn û xeyalên şehîdan wê siyasetmedar di hevdiştinên xwe, hunermend bi dengê û mûzîka xwe, şervan bi çekên xwe û gel jî bi dengê xwe, li ber xwe bidin."

'Armanca komploşê pêk nehat û wê pêk neyê'

Endama Meclisa Jinan ya Kongreya Civaka Islama Demokratîk Ebîr Elî Şîtî axaftina xwe wiha bi dawî kir: "Armanca hêzên serdest ji komploşya li dijî Rêber apo, qirkirina fikir û felsefeya azad û demokratîk bû.

Herwiha ji bo gel û Rêbertiyê ji hev qut bikin, bi salan e tecrîda giran li ser Rêbertiyê didin meşandin. Lê ew nizanin ku her mirovê aşiqê jiyana azadiya xwe di fikir û felsefeya Rêbertiyê de dibîne. Ji berwê, wê ti hêzên serdest bi taybetî dewleta tirkî ya dagîrker, nikaribe me û rêberê gelan Abdullah Ocalan ji hev qut bike. Em bi saya keda Rêbertiyê, şehîdan û berxwedana gerîla li ser xaka xwe birûmet û azad dijîn."

'Emê li dijî êrişên dagîrkeriyê rêxistina xwe xurttir bikin'

Darîn Silê/Qamişlo

Endamê Meclisa Giştî ya Partiya Yekîtiya Demokratîk (PYD) Welat Sadûn da zanin ku armanca dagîrkeriya tirkî ji êrişan Neteweya Demokratîk û Rêveberiya Xweser e. Herwiha got emê li dijî êriş û balafirên dagîrkeriya Tirkan rêxistina xwe xurt bikin û parastina Neteweya Demokratîk bikin.

Dewleta Tirkan ya dagîrker û çeteyên wê jî Nisana borî ve êrişên xwe li ser herêmên bakur û rojhilatê Sûriyê zêde kirine û rojane gefên nû dixwe. Herwiha bi balafirên bêmîrov û bombekirina bajar û gundewarê bakur û rojhilatê Sûriyê, kiriyarên xwe yên hovane li dijî gelên herêmê didomîne. Rojane belafirên wê yên keşfî li asîmanê bakur û rojhilatê Sûriyê digerin û herêmê topbaran dikin. Bikaranîna balafirên bêmîrov û yên şer çî li dijî bakur û rojhilatê Sûriyê û çî li dijî deverên din yên başûrê Kurdistanê, rojane dibe sedema mirina welatiyan. Di heman demê de siyasatmedar û rêveberên gelê Kurd û gelên din dikin amanc û bi vî jî zagonên navneteweyî binbê dikin.

Têkildarî mijarê endamê Meclisa Giştî ya Partiya Yekîtiya Demokratîk Welat Sadûn jî me re axivî û nêrînen xwe anîn ziman.

'Tirkîyê hewl dide projeya dagîrkerîna Kurdistanê berfirêh bike'

Welat Sadûn da zanin ku dewleta tirkî ya dagîrker êrişên xwe zêde

kirine, zimanê xwe jî tûj kiriyê û axaftina xwe wiha domand: "Êriş û gefên dewleta tirkî ne nû ne, ji sala 2014'an ve êrişên tîk kirin. Destpêka şoreşê, piştî tîkçûna peymanê aşiyê ya di navbera PKK'ê û dewleta dagîrker de, Tirkiyê dest bi êrişên xwe yên hovane li ser herêmên bakur û rojhilatê Sûriyê kir. Herwiha Ji bo avakirina 'herêmeke ewle' li ser sinorê xwe, êrişî herêmên me dike û dixwaze armanca xwe li herêmê pêk bîne. Dema dawî êrişên xwe zêde kirine. Li kêleka wê jî gefan dixwe û hewl dide projeya xwe ya dagîrkeriya li ser Kurdistanê berfirêh bike. Herwiha Tirkiyê şerê Rûsya û Ukranya jî xwe re derfet dibîne.

Demokratîk û Rêveberiya Xweser e û wiha derîjê da axaftina xwe: "Ji ber ku Rêveberiyê Xweser li bakur û rojhilatê Sûriyê hatiye avakirin û bi hezaran kes tê de li ser fikrê Neteweya Demokratîk, Tirkiyê êrişî vî rêveberiyê dike û dixwaze destkeftî û serkeftinên wê tîk bike. Herwiha dixwaze gelê herêmê bitirsîne û bêhêvî bike û li ser hesabê wan xewna xwe ya Osamanîya berê vegeirîne. Hêviya wê ew e ku di sedalsalya Lozanê de Osmaniya kevin vejin bike û xwn û xeyalên xwe pêk bîne."

'Tirkîyê bi balafirên xwe her kesî dike amanc'

Di demekê de ku cihan tev bi şerê Ukranya ve mijûl e Tirkiyê jî êrişên xwe li ser bakur û rojhilatê Sûriyê zêde dike."

Armanç projeya Neteweya Demokratîk e

Welat got, armanca Tirkiyê Netewe-

ya Demokratîk û Rêveberiya Xweser e û wiha derîjê da axaftina xwe: "Ji ber ku Rêveberiyê Xweser li bakur û rojhilatê Sûriyê hatiye avakirin û bi hezaran kes tê de li ser fikrê Neteweya Demokratîk, Tirkiyê êrişî vî rêveberiyê dike û dixwaze destkeftî û serkeftinên wê tîk bike. Herwiha dixwaze gelê herêmê bitirsîne û bêhêvî bike û li ser hesabê wan xewna xwe ya Osamanîya berê vegeirîne. Hêviya wê ew e ku di sedalsalya Lozanê de Osmaniya kevin vejin bike û xwn û xeyalên xwe pêk bîne."

şerê rûbirû bike. Ji bo wê jî dema dawî balafirên şer pir bi kar tîne. Bi balafirên xwe her kesî dike hedef. Rojane erebeyên siyasatmedaran û sivilan topbaran dike. Herî dawî jî li bajarê Silêmaniyê yê Herêma Kurdistanê çigirê Hevserokatiya Rêveberiya Xweser Ferhad Şîbî kir hedef. Di fikrê dewleta tirkî de wisa ye ku dema fermanbarek dikeve tabûr tev dikeve, lê ew nizane ku dema fermanbarek şehîd dikeve bi hezaran fermandar li ser şopa wî tên birêxistinandin. Berî demekê jî Apê Yûsiv û her du neviyên wê kirin hedef. Tirkiyê bê ferq û cûdayî êriş dike. Apê Yûsiv ne kesayeteke siyasî ne jî leşkerî bû, kesayeteke civakî û welatparêz bû."

Endamê Meclisa Giştî ya Partiya Yekîtiya Demokratîk Welat Sadûn di dawiyê de got, wek Partiya Yekîtiya Demokratîk emê li dijî êrişan rêxistina xwe xurt bikin û parastina projeya Neteweya Demokratîk ya ku bi fikir û felsefeya Rêber Abdulla Ocalan hatiye avakirin bikin. Herwiha bang li hêzên navneteweyî, bi taybetî Rûsya û Emerîka kir ku balafirên şer yên Tikiyê li ser herêmên bakur û rojhilatê Sûriyê qedexê bikin û zexê li Tirkiyê bikin ku balafirên xwe bide sekinandin.

FENER

Çi di civîna NATO de qewimî?

Idris HENAN

Ji 176 Nisanê û vir de şer û êrişeke bêaman bi ser Herêmên Parastina Medya ve tên meşandin. Dagîrkerên Kurdistanê, li gorî lîhevkerîneke nepenî, bi serperştiya faşizma tirkî, hemliya tînebûna gelê Kurdî zindî kirine. Hemûyan hefsarê xwe radestî faşizma tirkî ku nûner û berdevkê wan ya Peymana Atlantîka Bakur e û jî êrişan re dev, guh û çavên xwe girtine.

Çendin roj in dewleta faşist a Tirkan dijberiya Swêd û Finlandayê kir ku bi awayekî gelekê beko dawxiziyên "qebedayên koşe û zîqaqên teng" jê dikirin. Bi cilên diplomsîyeye xwinmî, bazara endamîtiya wan her du welatên navborî ya nava NATO'yê dikir. Heyameke wisa bû ku rojane li çiyayên Kurdistanê derbên mirûnê dixwe, nedizanî çawa xwe jê bifiltîne. Her çiqas belaya xwe li Amerîka û Rûsyayê dabe ku destûrnameya êrişeke "xilasker" bistîne û xwe jî tengezariyên ku li Herêmên Parastina Medyayê dikîşîne xilas bike, bê encam man. Lê ji ber ku "çerçîna" kiliî lê tend dibûn û êdî di nav tunelên Gerîlayên Azadiyê de li ber lîngan diçûn, bi rijî bû ku atmosfera şerê Rûsya û Ukranyayê afirandiyê, weke firsenda dawî, bi kar bîne û aloziya ku bêhn lê çikan-diyê, qederekê derbas bike. Jixwe, çendin dimênên ku wê pêxirtengîya faşizma tirkî li çiyayên Kurdistanê îsbat dikin kêman jî, lê yê hene ji tere dikin ku virr û derewên rojane li ser civakê dike biciserînin. Her tişta bi civakê re parve kiriyê derew e. Çi gotiyê û çî kiriyê, berovajî wê rast e. Ji lew re, dawxaznamyên Swêd û Finlandayê yê endamîtiya NATO'yê firsendeke dîroki jî faşizma tirkî re bûn.

Piştî civîna seafî (Tirkiyê, Swêd û Finlande) ya bi koordineya Sekretêrê Giştî yê NATO'yê Stoltenberg, a 28 Hezîranê li Spanyayê, Erdogan serkeftina xwe ragihand û tevahî alavên ragihandina tirkî ketin nava tevgêrê û tenê hevoka "em bi ser ketin" dubare kirin. Jixwe tiştî bûye ne serkeftin, derbîkirina nixrên demokratîyê bû. Axaftina Serokwezîra Swêdê piştî civnê, vî yekê baş îfade dike, teybet dema ku dibêje: "Zagonên me yên terorê di 30 salên dawî de, di guherînen mezin re derbas dibin. Herwiha ji bo ku tevîbûna nava rêxistina terorê weke sûc bê dîtin wê di Destûra Bingehî de guherîn bê çêkirin."

Ev rastiya NATO ye. Ew sazî li ser bingeha şer û mêtîngeryê hatiye avakirin. Jixwe, welidînek şerê cihanê yê duymîn bû. Di bineya wê de tiştêk bi navê nixr, azadî, demokrasî û mirovîtiyê nîne. Her tişt berjewendî ye. Qezenc û zirar e. Serokê Amerîka Joe Biden ev yek eşkere got; civnê mohra xwe li dîrokê xistiye û hemû Ewropa bû NATO. Yanê tam berovajî bendewariyên Rûsya bû. Li gorî Biden; Serokê Rûsya dixwest hemû Ewropa bike weke Finlandayê. Yanê li hemberî geşedanên mêtîngeryê û pêşbirka desthilatdariyê di pozîsiyona bêalîbûnê de bin. Ev yek diyar dike ku navenda hegemonyîyê hina di wê israra xwe ya yekblokê de ye. Eger Swêd û Finlanda bermahî û hêviyên demokrasîya Ewropa bûn, ew jî tîk bin in xistin nava qirêjîya xwe. Tirkiyê û Erdogan amûrên wê lîstîkê bûn.

Jixwe yek peyama civîna Madridê ya NATO'ê hebû, ew jî lîhevkerîna li ser polîtîkayên qirkirinê yê li dijî tîkçûna gelan û senteza azadîxwaz a Têvgera Azadiyê ye. Bi piştîgri û sazûmankirina bi rêxistinbûn û tîkçûna xwe ya bê minak, demokratîyê zindî bikin û nixrên gelan biparêzin. Çendin piştîgiriya ji faşizma tirkî re zêde bibe, dê nikaribe pêşî li tîkçûna wê li hemberî tîkçûna azadiyê bigire. Bi gotîneke hê gelêrî; çiqas Erdogan Tirkiyê li dû bêhna kebabê ketibin, wê rastî daxkirina lingê kerê werin.